

Tømmerrenna

Livet langs Fallselva

Grafika AS - 468 11 000
2013

HISTORIKK

Renna ble bygget av Fellesfløteforeningen i 1901 (samtidig som Valdresbanen ble påbegynt fra Eina) og strakte seg fra Vassendlandet til Randsfjorden ved Vold. Slik sparte man vann og unngikk skade på tømmeret. Renna leverte også tømmer til A/S Lands Træsliperi, og senere i tillegg til A/S Skrankefoss Træsliperi. Etter at Skrankefoss ble bygget i 1910 overtok de to fabrikkene alt tømmeret, og rennestrekningen mellom Veadammen (post 10) og Randsfjorden ble overflødig og revet. Renna betjente fabrikkene fram til 1952. Da overtok traktor og lastebil frakta fra Trevatna, og resten av renna ble revet. Dette ble gjort av lokalbefolkningen, som fikk lov til å bruke materialene til egne prosjekter.

KONSTRUKSJON

Modellen her vi står, er en tro kopi av den gamle renna. Bygd på samme måte, av samme materialtype og av en av de som var med på både bygging og reparasjon av renna i sin tid, nemlig Kåre Rødberg. Han var ansatt som snekker ved A/S Lands Træsliperi & Papfabrik i mange år.

SPOR

I skogen nedenfor post 6 kan vi, bl.a. ved tydelige grøfter i terrenget, følge rennas spor. Mange steder langs elveløpet kan vi også se steinmurer. Dette er såkalte "forbygninger" og var av hensyn til fløtingen som foregikk i elva (dette var før renna sin tid). Disse skulle hindre at elva "løp til skogs", som det het. A/S Lands Træsliperi hadde allerede nedlagt mye arbeid i utbedring av elva da Fellesfløteforeningen kom inn i bildet i 1884.

"FRISK SKYSS"

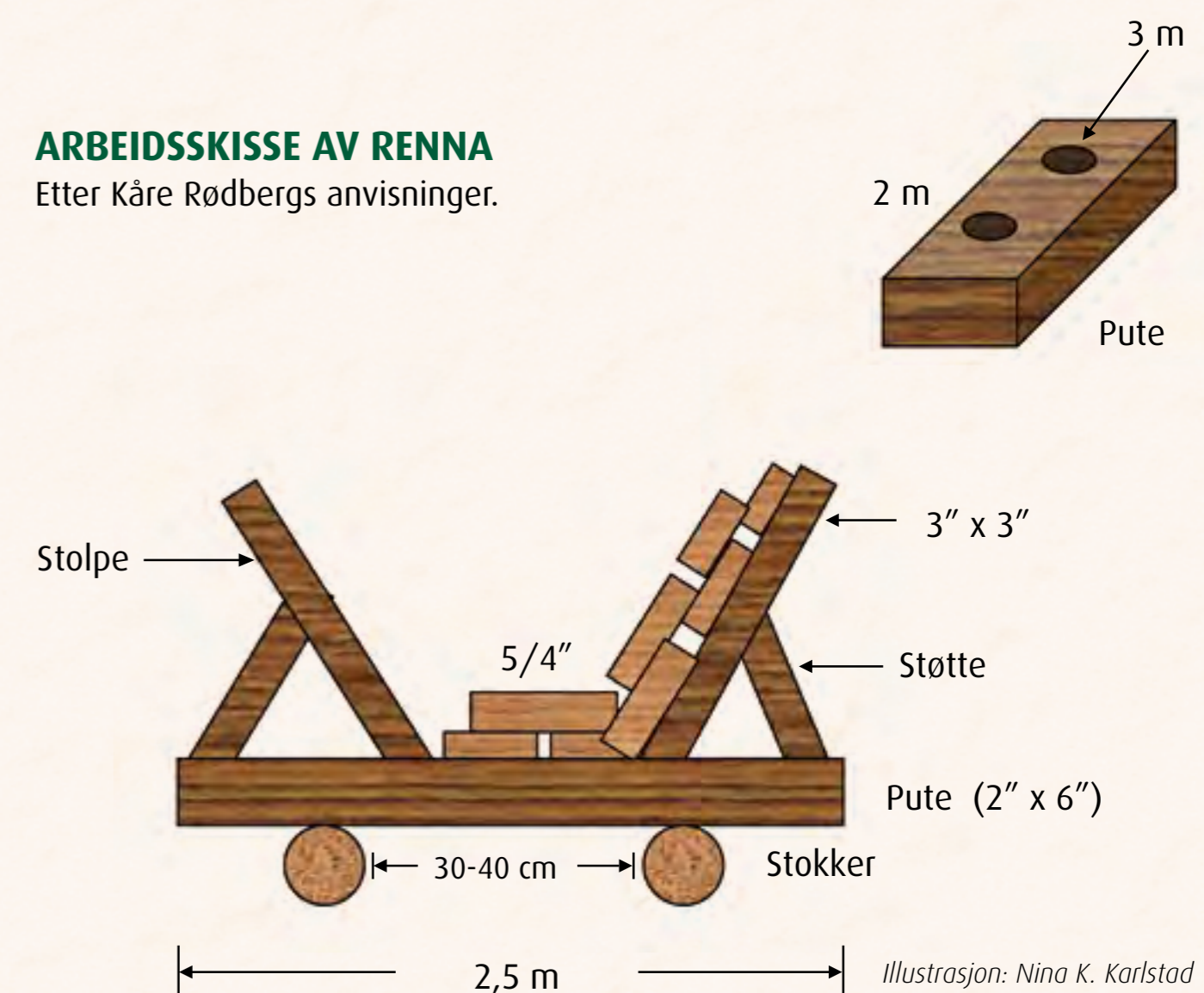
Som nevnt under post 5 var det nok mange opplevelser knyttet til tømmerrenna gjennom åra. En episode som skjedde nærmere Randsfjorden er kjent blant mange. Det er historien om han som fikk "frisk skyss" på vei til kjæresten, da han skulle krysse renna like nedenfor Lund (ved riksvei 35). Han ble med vannet helt til fjords, og tok mageplask like ved kjærestens bolig!

Ingrid Bratvold har fortalt om elghunden "Jim" som falt i renna ved Svendsrud (post 4), og fulgte tømmer og vann helt til "Langpint" (post 10).

Her vi står ble de siste rester av trerenna funnet. Fortsatt er det noe igjen som viser dette. Tømmerrenna (1901-1952) er også omtalt på post 2 og post 5.

ARBEIDSSKISSE AV RENNA

Etter Kåre Rødbergs anvisninger.

ARTIG OBSERVASJON

Elva tjente fabrikkene på to fundamentale måter:

1. Ga vann til **KRAFT**
2. Ga vann til **FRAKT** av råstoffet (tømmeret)

Som man ser, så består disse to energibeskrivende ordene av de samme bokstavene.

Tre små søsken fra Fjellhaug foran tømmerrenna rett øst for Skrankefoss. Foto utlånt av Bjørn E. Edvardsen

Den øverste delen av tømmerrenna var av jern (kan fortsatt sees nedenfor post 2). Foto: Bjørn E. Edvardsen

De siste rester av tømmerrenna. Foto: Bjørn E. Edvardsen

Bebyggelse merket med oransje er bygninger som har vært tilknyttet virksomhetene ved Fallselva.